

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การเทียบตำแหน่งข้าราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
ซึ่งมีตำแหน่งชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๓.๒/๒๐๓๔๓ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันต้องเปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัย ตามบัญชี ๑ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ประกอบข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น ประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ มาตรา ๕๒ กำหนดว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด และตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๔ (๕) - (๘) กำหนดให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าวนอุทยาน หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ และหัวหน้าสวนรุกขชาติ มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดซึ่งได้เกิด อ้าง หรือเชื่อว่าจะได้เกิดขึ้นในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ หรือสวนรุกขชาติ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยแบ่งเป็นอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑๓๓ แห่ง วนอุทยาน จำนวน ๙๑ แห่ง สวนพฤกษศาสตร์ จำนวน ๑๘ แห่ง และสวนรุกขชาติ จำนวน ๕๓ แห่ง ซึ่งในการแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าวนอุทยาน หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ และหัวหน้าสวนรุกขชาติ จะมีทั้งข้าราชการประเภททั่วไป และข้าราชการประเภทวิชาการซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้

- ๑) เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน
- ๒) เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส
- ๓) นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
- ๔) นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
- ๕) นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๖ กำหนดว่า ความผิดตามมาตรา ๑๔ และ มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ แต่เมื่อเปลี่ยนความผิดทางอาญา ที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยแล้ว จะต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบ ในการปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้นให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัติฯ มีทั้งข้าราชการประเภททั่วไป และข้าราชการประเภทวิชาการเช่นเดียวกัน เมื่อมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมี อำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใดให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตาม กฎหมายนั้นประกาศกำหนด และข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติ ในการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชี รายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการ ขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จึงได้หารือ สำนักตรวจสอบและประเมินกำลังคน สำนักงาน ก.พ. เกี่ยวกับการเทียบตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน ประเภททั่วไป และประเภทวิชาการ เพื่อจัดทำประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจ ปรับเป็นพินัย ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ แต่ได้รับแจ้งว่า สำนักงาน ก.พ. ไม่มีการเทียบ การดำรงตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนสองประเภทดังกล่าว มีเพียงการเทียบตำแหน่งระหว่าง ข้าราชการพลเรือนกับข้าราชการอื่น เช่น ตำรวจ ทหาร จึงเห็นควรหารือไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ต่อไป

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เห็นว่า ความผิดอาญาที่มีโทษปรับ สถานเดียวตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติฯ ที่จะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยนั้นที่ผ่านมา กรณีส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าและผู้กระทำความผิดประสงค์ชำระค่าปรับในทันที เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดเล็กน้อยและค่าปรับเป็นจำนวนเงินไม่สูงมาก ประกอบกับการกระทำ ความผิดเกิดขึ้นในพื้นที่ทะเล หรือบางกรณีผู้กระทำความผิดเป็นชาวต่างชาติซึ่งเข้ามาท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติ และพักอาศัยในประเทศไทยเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้น หากแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้เฉพาะข้าราชการที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าชำนาญการขึ้นไป จะส่งผลให้ ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หัวหน้าวนอุทยาน หัวหน้าสวนพฤกษศาสตร์ และหัวหน้าสวนรุกขชาติ บางส่วนไม่มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้ โดยกรณีตามพระราชบัญญัติฯ เดิมการเปรียบเทียบ เป็นอำนาจของคณะกรรมการเปรียบเทียบ เมื่อเปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียว เป็นความผิดทางพินัยจึงต้องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้น ให้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ มีทั้งข้าราชการ ประเภททั่วไปและประเภทวิชาการเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเห็นควรหารือคณะกรรมการว่าด้วย การปรับเป็นพินัยเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญการขึ้นไป เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การปรับเป็นพินัยฯ

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) และผู้แทนสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหาหรือนี้มีประเด็นต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า ข้าราชการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานป่าไม้ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และระดับอาวุโส ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ ถือเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไป ตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือไม่ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เห็นว่า การที่ข้อ ๑๐^๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ใช้ถ้อยคำว่า “ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่า” เป็นการกำหนดให้ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นตำแหน่งหลักเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และยังได้กำหนดให้มีการเทียบกับตำแหน่งประเภทอื่นซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับชำนาญการขึ้นไปได้ด้วย เพื่อให้การบังคับใช้เรื่องนี้มีได้จำกัดเฉพาะตำแหน่งประเภทวิชาการเท่านั้น แต่รวมถึงตำแหน่งประเภทอื่นหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีมาตรฐานตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานโดยประมาณไม่ต่ำกว่าในระดับชำนาญการขึ้นไป ในหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ด้วย และการตีความถ้อยคำว่า “ตำแหน่งที่เทียบเท่า” ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวและตามข้อหาหรือนี้เป็นการเทียบตำแหน่งเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยซึ่งมีอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับที่อยู่ในความรับผิดชอบของข้าราชการอื่นที่มีใช้ข้าราชการพลเรือนด้วย เช่น ข้าราชการตำรวจ หรือพนักงานขององค์กรอื่นของรัฐ เช่น รัฐวิสาหกิจ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จึงสมควรพิจารณาถ้อยคำให้มีผลใช้บังคับได้ และไม่กระทบต่อการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ อนึ่ง หากใช้การตีความอย่างแคบตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ว่า ตำแหน่งที่เทียบเท่าต้องเป็นข้าราชการในประเภทเดียวกันเท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้ ก็จะหมายถึงเฉพาะตำแหน่งประเภทวิชาการ

^๑ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

การพิจารณาปรับเป็นพินัยที่ต้องทำเป็นองค์คณะ ให้องค์คณะประกอบด้วยหัวหน้าองค์คณะหนึ่งคนและองค์คณะอีกไม่น้อยกว่าสองคน

เมื่อรัฐมนตรีกำหนดให้การพิจารณาปรับเป็นพินัยในเรื่องใดอยู่ในอำนาจของผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยเพียงคนเดียว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่พบเห็นการกระทำความผิด หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

เมื่อการพิจารณาปรับเป็นพินัยเรื่องใดต้องทำเป็นองค์คณะ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดผู้เป็นหัวหน้าองค์คณะและองค์คณะจากบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่ง ตามที่เห็นสมควร

ในระหว่างการพิจารณาปรับเป็นพินัย หากมีเหตุที่ทำให้องค์คณะคนใดคนหนึ่งไม่อาจพิจารณาปรับเป็นพินัยต่อไปได้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งเพื่อประกอบเป็นองค์คณะแทน

จะส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายจะไม่สามารถประกาศกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการตำแหน่งประเภทบริหาร ข้าราชการตำแหน่งประเภทอำนวยการ หรือข้าราชการที่มีระดับสูงกว่าแต่ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ซึ่งมีใช้ตำแหน่งประเภทวิชาการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้เลย นอกจากนี้ ข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นก็ไม่อาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้เช่นกัน ซึ่งมีใช้วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

สำหรับในประเด็นว่า ข้าราชการพลเรือนตำแหน่งเจ้าพนักงานป่าไม้ระดับชำนาญงาน และระดับอาวุโส ซึ่งเป็นตำแหน่งประเภททั่วไปในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะสามารถเทียบเท่าตำแหน่งชำนาญการขึ้นไปตามข้อ ๑๐^๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้หรือไม่ เพียงใด นั้น คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เห็นว่า แม้ว่าตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งประเภททั่วไป มิใช่ตำแหน่งประเภทวิชาการเหมือนตำแหน่งระดับชำนาญการก็ตาม แต่เมื่อพิจารณามาตรฐานตำแหน่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณภาพของงานโดยประมาณของตำแหน่งทั้งสองเทียบกับตำแหน่งระดับชำนาญการทั้งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งซึ่ง ก.พ. จัดทำขึ้นตามอำนาจหน้าที่ และข้อ ๗ (๒)^๓ และข้อ ๙ (๒) และ (๓)^๔ แห่งกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓ข้อ ๗ ตำแหน่งประเภทวิชาการ มี ๕ ระดับ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญสูงในงานวิชาการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก

(ข) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญสูงในงานวิชาการ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ข้อ ๙ ตำแหน่งประเภททั่วไป มี ๔ ระดับ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ตำแหน่งประเภททั่วไประดับชำนาญงาน ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยาก

(ข) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ค่อนข้างยาก

(๓) ตำแหน่งประเภททั่วไประดับอาวุโส ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

(ก) ตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญค่อนข้างสูง ในงานเทคนิคเฉพาะด้าน หรืองานที่ใช้ทักษะและความชำนาญเฉพาะตัว ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในงานที่ค่อนข้างยากมาก

(มีต่อหน้าถัดไป)

การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว จะเห็นได้ว่ามีลักษณะที่อาจเทียบได้ว่า มีหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณภาพของงานที่มีลักษณะเดียวกัน ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งรักษาการตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ และพระราชบัญญัติงาช้างฯ จึงสามารถพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการประเภททั่วไปในตำแหน่ง “เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน” และ “เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส” เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐^๕ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้ ทั้งนี้ โดยนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยมีความเห็นในเรื่องเสรีจที่ ๔๗๐ - ๔๗๒/๒๕๓๖ สรุปความได้ว่า การแปลความหมายของ คำว่า “ตำแหน่งเทียบเท่า” ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ อันเป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งใช้กับข้าราชการหลายประเภทมิได้ใช้บังคับ กับข้าราชการพลเรือนเท่านั้น และข้าราชการหลายประเภทมิได้มีการแบ่งตำแหน่งเป็นตำแหน่ง ประเภททั่วไป ตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ และตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูงหรือตำแหน่งประเภทบริหารระดับกลาง ดังเช่นตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนซึ่งบัญญัติขึ้น เพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นเป็นหลัก “ตำแหน่งเทียบเท่า” จึงมีความหมายว่าเมื่อได้กำหนดให้ตำแหน่งหลักอยู่ในระดับใด ตำแหน่งอื่นที่กฎหมายได้กำหนดให้ อยู่ในระดับเดียวกัน ย่อมเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าแล้วแต่กรณี และโดยนัยความเห็นของ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหาร ราชการแผ่นดิน ตามหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๓๓ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งวินิจฉัยไว้ในทำนองเดียวกันว่า “คำว่า “ข้าราชการในกรมคนหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า” นั้น หมายความว่าข้าราชการในกรมทุกประเภทที่ดำรงตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่า มิได้หมายความว่าเฉพาะข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งบริหารไม่ต่ำกว่า หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าเท่านั้น”

อนึ่ง แม้คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้เคยมีมติอนุมัติให้กรมการขนส่งทางบก สามารถดำเนินการที่แตกต่างจากข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ โดยสามารถเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการที่มีตำแหน่ง ไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญงานซึ่งรับราชการในกรมการขนส่งทางบกมาแล้วตั้งแต่สามปีขึ้นไป ให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยได้ (เรื่องเสรีจที่ ๑๓๕๘/๒๕๖๖) โดยไม่ได้หารือ ข้อกฎหมายมาดังเช่นข้อหารือนี้ แต่เป็นกรณีสืบเนื่องจากการที่กรมการขนส่งทางบกได้ขออนุมัติ

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๔)

(ข) ตำแหน่งสำหรับหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ ผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานค่อนข้างสูง มีงาน ในความรับผิดชอบที่หลากหลาย ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในงานที่ค่อนข้างยากมาก

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยตามข้อ ๑๗^๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการและการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควรเท่านี้

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๖๗

^๖ข้อ ๑๗ ในวาระเริ่มแรกไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ หากมีกรณีที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือการปฏิบัติตามระเบียบนี้ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจขออนุมัติคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ในเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้ และให้คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติให้ดำเนินการแตกต่างจากระเบียบนี้ได้ตามที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ